

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 31.01.2023

Vår ref: 23/00533-1 tm783

Deres ref:

Innspill til Kulturdepartementet om statens strategiarbeid for kulturfrivillighet og til utredning om regionale kulturfond

Kirkerådet takker for muligheten til å komme med innspill til Kulturdepartementets strategiarbeid med kulturfrivillighet og regionale kulturfond.

1. Bred deltakelse og tilgang på kunst og kulturaktivitet i hele landet

Som landsdekkende folkekirke har Den norske kirke en bred deltakelse i og tilgang til aktivitet innen norsk kulturliv over hele landet. I 2019¹ sto 16 755 kulturfrivillige² for arrangering av kirkens konsert- og kulturtiltak. Kirkens øvrige kulturvirksomhet har følgende tall fra 2019:

- 14 304 konserter og kulturarrangement med 1 715 243 publikummere
- 1 614 barne- og voksenkor med 32 995 medlemmer

Antall menigheter som har andre kulturtiltak:

- 743 har babysang
- 592 har eldretreff
- 558 har åpen kirke

1a) Hva er de største utfordringene for at flere skal kunne delta i kulturfrivilligheten?

Den norske kirke mener følgende faktorer er de største utfordringene for økt deltakelse i kulturfrivillighet:

- Avstand til og kostnad ved aktiviteten
- Egnede lokaler (øving og fremføring) og lagringsmulighet for utstyr
- Universelt utformede lokaler

¹ 2019-tallene oppgis da disse representerer kirkens kulturvirksomhet før norsk kulturliv ble nedstengt på grunn av pandemien.

² Totalt antall frivillige i kirken i 2019 var 94 964. Det vil si kulturfrivilligheten alene utgjorde en andel på 17,64 % av kirkens frivillighetsarbeid dette året. I denne sammenhengen er det også interessant å påpeke at kirkens frivillighetskorps økte med nesten 2 000 personer i 2018. Av disse stod kulturfrivillighet for omkring halvparten av kirkens økning innen frivillighet.

- Medvirkning og medbestemmelse i tiltak, særlig overfor mennesker med nedsatt funksjonsevne

1b) Hva slags erfaringer har lag og foreninger gjort seg under og etter koronaen?

Koronapandemien har ført til store endringer. Kirkens kulturstatistikk for 2020 viser:

- 50-60 % færre konserter i egen/andres regi
- 60-85 % færre publikummere - jf. kirken måtte holde nedstengt lengre fordi man ikke hadde fastmonterte seter.

Kulturarrangement:

- 52 % færre kulturarrangement i egen/andres regi
- 50% færre publikummere

Totalt 43 % færre kulturfrivillige³

Tallene for 2021 gir et mer variert bilde. Forskjellene er store mellom antall arrangement og publikummere i egen og andres regi.

På konserter:

- 8 % færre i konserter i egen regi og 23 % flere konserter i andres regi
- 18 % færre publikummere i egen regi og 85 % flere i andres regi

På kulturarrangement:

- 13 % flere kulturarrangement i egen regi og 5 % færre i andres regi
- 32 % færre publikummere i egen regi og 5 % færre i andres regi

Totalt 1 % færre kulturfrivillige⁴

Kirkens korvirksomhet har følgende endringer 2019-2021:

År/antall	2019	2020	2021	Endring 2019-2021	Endring 2020- 2021
Antall barnekor	983	885	821	-16%	-5%
Antall medlemmer i barnekor	18 707	15 962	14 055	-25%	-12%
Antall voksen-/familiekor	632	567	540	-15%	-5%
Antall medlemmer i voksen-/familiekor	14 287	12 516	11 938	-16%	-5%

Andre erfaringer under og etter pandemien:

- Noen menigheter snakker om «to tapte generasjoner» blant barn og unge. De kommer ikke tilbake og det er vanskelig å rekruttere nye da de har fått nye vaner. Kirken har heller ikke hatt mulighet til å opprettholde de etablerte kontaktflatene.
- Korvirksomheten må finne og ta i bruk nye kanaler og markedsføringstiltak for å rekruttere og beholde kormedlemmer.
- For arrangører av kulturarrangement bidrar publikums endrede vaner til større økonomisk risiko knyttet til om planlagte arrangement faktisk skal gjennomføres eller avlyses. Dette skyldes blant annet at publikum oftere kjøper billetter i siste liten, uteblir eller ønsker nye tilbud⁵. Den økonomiske situasjonen nå forsterker

³ Nedgangen på frivillighetsarbeid i kirken samlet var 21 % i 2020.

⁴ Nedgang på frivillighet i kirken ellers ligger mellom -3 til -10 % på de ulike områdene fra 2020 til 2021.

⁵ Jf. rapporten *Sterkere tilbake – Pandemiens konsekvenser for kultursektoren og mulige virkemidler for gjenoppbygging* side 58-59. Norsk komponistforening etterspør litt andre typer konserttilbud på mindre scener og formater; særlig lokalt. Kirken merker seg at det ligger et mulighetsrom her for nyskaping innen kirkens konsertvirksomhet. Norsk kulturråd nevner i denne sammenheng at de

situasjonen da deltakelse knyttet til kulturaktivitet og benyttelse av kunst- og kulturtilbud blir bortprioritert når privatøkonomien strammes inn.

- Det er en usikkerhet omkring hvordan og i hvilken grad kulturaktører skal imøtekomme ønske om digitale tilbud:
 - Publikum er trøtte av digitale møter og savner fysiske opplevelser. Dette gjelder også for utøverne og arrangører.
 - Digitale tilbud har samtidig åpnet for en større deltakelse fra personer med nedsatt funksjonsevne, angst og lignende. Publikum generelt har fått en mulighet til å få med seg kulturarrangement og konserter i andre byer og land. Man har sluppet reiseutgifter og disse tilbudene hatt en lavere pris.

1c) Hva kan gjøres for å nå grupper som i mindre grad deltar og inkludere flere i aktiviteter?

Den norske kirke vil peke på følgende mulige tiltak for å nå og inkludere flere i kulturaktiviteter:

- Ha en tilskuddsordning for denne type tiltak, eventuelt legge dette som forventning ved tildeling generelt.
- Utvikle og tilby kurs for å øke bevissthet om og kompetanse på tilrettelegging av ulike slag innen kulturfeltet.
- Fremsnakke inkludering og tilrettelegging med fokus på at mangfold som et vinn-vinn-prosjekt for samfunnet.
- Fortsatt tilskudd til gjenoppbygging til «ny normal», gjerne med oppfordring til nyskapende tiltak i dialog med barn og unge, jf. Kulturmelding for barn og unge da denne type medvirkning krever metodikk, pedagogikk og en annen holdning fra voksne overfor barn og unge.

2. Møteplasser og tilgang på egnede kulturlokaler for aktivitet, læring og opplevelser

Med sine over 1 600 kirker er Den norske kirke en landsdekkende kulturaktør og arena for egne og andres konserter og kulturarrangement. Kulturvirksomhet skjer også i noen av kirkens menighetshus.

Kirken som kulturaktør og arena

Kulturvirksomhet er et kjerneområde i kirken og en del av det allmenne kulturliv⁶. Kirkerådet merker seg at kirken er definert som en kjernearena for kunst og kulturvirksomhet lokalt sammen med bibliotek og fritidsklubber i Kulturutredning 2014, og at utredningen er et sentralt grunnlagsdokument for Kulturmeldingen Kulturens kraft 2019⁷.

Forskning viser at kirken i 2010 lå på andre plass etter samfunns- og forsamlingshus med hensyn til ofte brukt arena for kulturvirksomhet. Bibliotekene lå på 6. plass. Da man tok hensyn til om lokalene hadde blitt oftere tatt i bruk de siste fem årene, kom kirken på første plass, bibliotekene på fjerde plass og samfunns- og forsamlingshus på ellevte plass⁸.

Tar man utgangspunkt i flere aktiviteter de siste fem årene, viser forskning fra 2016 at kirken ligger på tredje plass mens samfunnshus kommer på første plass og bibliotekene på fjerde

merket en stor økning til søknader for gjennomføring av kirkekonserter. Dette kan skyldes at kirkene er rimeligere å leie og har god plass, antyder Norsk kulturråd som årsak for økningen.

⁶ Kirkemøtet 2018, sak KM 11/18 vedtak 1.

⁷ Kulturutredning 2014 side 310 og Kulturens kraft side 7.

⁸ KIFO Notat nr. 1/2010 Kultur i kirken. *En kartlegging av kulturaktiviteter i to bispedømmer i Den norske kirke* side 69-70. Se også *Lokalt kulturliv i endring*. Rap. for Norsk kulturråd 2009 side 228-230.

plass⁹. Ser man på produksjons- og øvingslokaler for musikk, viser samme forskning følgende:

Arenatype, Timer pr. uke	1-8	9-16	17-24	25-32	33-50	51-80	+ 81
Samf./grendehus	42%	33%	8%	8%	8%	0%	0%
Kirke, gudshus, rel. forsamlingshus	40%	30%	15%	10%	5	0%	0%
Bibliotek	83%	17%	0%	0%	0%	0%	0%
Fritidsklubb/ungd. hus	0%	33%	33%	17%	0%	0%	17%

Kulturalliansens undersøkelse fra 2022 i 25 kommuner viser at kirken står for 48,8 % av bruken av øvingslokaler for korvirksomhet (kirkerommet og menighetshus) i kulturlivet. Samfunnshus og øvrige livssyn står for 2,5 % hver. Kirkens andel innen korpsøving er 3,6 %, for band 5,3 % og 16,2 % for annen kulturvirksomhet¹⁰.

Uni Research Rokkansenterets peker mot slutten i sin rapport på at økningen av kulturaktivitet i kirkene på 52 % er overraskende, men skyldes trolig endret selvforståelse innad i kirken. I tillegg løfter de frem at:

- Kirkene tas i bruk for verdslige kulturaktiviteter.
- Bruken står ikke i konflikt med det religiøse formålet arenaen primært er innrettet for.
- Kirkene evner å fremstå som både tradisjonsbærere og formidlere av samtidens verdier¹¹.

Kirkerådet regner med at kirken mer eller mindre har opprettholdt sin posisjon som mye brukt arena for øvings- og fremføring.

2a) Hva kjennetegner møteplasser der det er lagt til rette for læring og gode opplevelser?

Den norske kirke vil løfte frem følgende kjennetegn på gode møteplasser for læring og opplevelse av kultur:

- Kort avstand til lokalet (tidsbesparende og utvikler nærmiljøet).
- Egnede lokaler for den spesifikke aktiviteten – inklusiv mulighet for oppbevaring av utstyr.
- Inspirerende og tilrettelagte lokaler (rent, pent, ryddig, god variasjon i størrelser og bruksområder for lokalene i forhold til kunstart, HC-toalett og lett adkomst for rullestolbrukere).

2b) Hva er de største utfordringene og suksessfaktorene for å sikre tilgang på egnede lokaler og kulturarenaer?

Den norske kirke mener at følgende tiltak er nøkkelfaktoren for å sikre tilgang på egnede lokaler og kulturarenaer:

- Mer midler til forbedring av eksisterende lokaler og plass til oppbevaring av utstyr for aktiviteten.

⁹ Uni Research Rokkan-senteret rap. 12-2016 for Kulturdepartementet. *Kulturarenaer 2016: kartlegging av kultaktiviteter og kulturarenaer i norske kommuner* side 71 og 118.

¹⁰ Kulturalliansen rapport 3-2022: *Kartlegging av 25 kommuner. Øvings- og fremføringsarenaer for kulturfrivillighet* kartlagt i 25 kommuner side 8.

¹¹ Kulturarenaer 2016 side 188-189.

2c) Hva slags gode eksempel finnes og hvordan kan en lære mer av hverandre?

Den norske kirke vil løfte frem følgende gode eksempler fra menighetenes kunst- og kulturvirksomhet:

- Knarvik menighet – lydstudio, rom for musikk for amatører og profesjonelle. En møteplass for ungdom. Mye Podcast-produksjon. Samarbeid med kommunen og kulturskolen. Ungdommene foreslår selv ønsker og behov for utstyr, <https://kirken.no/nn-NO/fellesrad/alver-fellesr%C3%A5d/kyrkjelydar/knarvik/verksemdsomr%C3%A5de/utleige/lydstudio/>
- Fredrikstad domkirkes jentekor, mentorordning av erfarne korsangene for kormedlemmene. Mentorene gir støtte til innlæring, fremføring av repertoar, rytme- og notelære. Tiltaket har virket rekrutterende til koret og konsertene.
- Mysen menighet – låtskriverskole. Menighetens ungdom ønsket å få lære å skrive og komponere låter fremfor å bli tilbudt å synge i et kor. Er ikke et tilbud som den lokale kulturskolen kan gi dem. Kjempesuksess med profilerte artister/musikere som lærere (Christian Ingebrigtsen, Maria Solheim, Trygve Skaug og Lewi Bergrud). Lært alt fra tekstskriving og komponering, konsert basert på ungdommenes verk og spilt inn musikken i et profesjonelt studio, <https://www.facebook.com/events/775672389686185/775672396352851/>
- Hauketo menighet egnede lokaler, musikkromholmia.no

3. Samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen

3a) Hva er erfaringene fra samarbeid og samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen?

Det er 868 fast ansatte organister, kirkemusikere, kantorer og kordirigenter i ulik stillingsprosent i Den norske kirke. De er sentrale profesjonelle utøvere og sentrale drivere i kirkens kulturvirksomhet. En nøkkelfaktor i deres virksomhet er tiltak for amatører som f.eks. korarbeid og orgelklubber med nettverk for orgelpedagogene¹².

Kirken har ikke dokumentasjon over hvor mange utøvende kunstnere som får oppdrag av kirken til kultur- og konsertarrangement i kirkens regi, heller ikke hvor mange som blir engasjert som sanger eller musiker, foredrags- og kursholder knyttet til f.eks. (fest)gudstjenester og begravelser. Rapporten Kulturarenaer 2016¹³ har imidlertid undersøkt i hvilken grad profesjonelle aktører har brukt kirken flere eller færre ganger de siste fem årene. Sammenlignet med andre arenaer kommer kirken meget godt ut:

Arenatype i %	Flere	Som før	Færre
Samf./grendehus	16	62	8
Kirke/gudshus/rel. forsamlingshus	47	45	8
Bibliotek	67	25	8
Fritidsklubb, ungdomshus	31	63	6

3b) Hvilke gode eksempel finnes og hvordan kan en lære mer av hverandre?

Kirkemusikerne har også ansvar for konsertvirksomhet ved kirkens egne arrangement. Flere utøvende kunstnere samarbeider dessuten med kirkens kor ved deres konserter. Eksempler på andre samarbeidsflater er:

- Kurs og annen opplæring. Her innleies ofte f.eks. profesjonelle vokalpedagoger for å øke det kunstneriske nivået i koret. Dette gjelder domkorene særskilt, men også

¹² Se her: <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/aktuelt/nettverk-for-orgelpedagoger/>

¹³ Side 77.

andre amatørkor som f.eks. i Bragernes menighet, Korskolen på Nøtterø, jentekoret i Fredrikstad domkirke (mentorer, semiprofesjonelle – studenter ved NMH) og Låtskriverskolen i Mysen menighet (amatører har profesjonelle komponister og sangere som lærere). Samarbeid med KFUK/M om Kultur for alle (kulturskole), se <http://kulturforalle.no/> (Oslo, Bergen og Hamar)

- Kirkens kulturfrivillige. De er uunnværlige samarbeidspartnere for profesjonelle artister for gjennomføring av deres konsert- og kulturarrangement i kirken.

3c) Hvordan kan samspillet bli enda bedre og hva vil en oppnå med dette?

Kirkerådet har med stor interesse lest rapporten Koordinert kulturarbeid for barn og unge av UKM (Ung Kultur Møtes), Norsk kulturskoleråd og Ung fritid. Deres forslag om å legge til rette for et helhetlig og koordinert kulturarbeid lokalt og regionalt, er et klokt forslag. Det bør imidlertid sikres at alle kulturaktører og arenaer blir med uavhengig av alder, funksjonsevne, kulturell og religiøs bakgrunn.

4. Offentlige tilskuddsordninger og tiltak

4a) Hva er de største utfordringene med dagens ordninger og hvordan kan de bli enda bedre?

Kirken har et samfunnsoppdrag som kulturaktør og arena. Dette ønsker vi å forvalte blant annet med utgangspunkt i:

- Grunnloven § 2: «Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne og humanistiske arven vår.»
- Likestillings- og diskrimineringsloven «§ 1. Formål: Lovens formål er å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder og andre vesentlige forhold ved en person.»
- Kulturrådets rapport Et kunnskapsbasert og langsiktig mangfoldsarbeid hvor regjeringen ga følgende oppdrag i tildelingsbrevet til Norsk kulturråd: «For å sikre relevans og representativitet i kulturlivet må kunst- og kulturinstitusjonene arbeide aktivt for å nå ut til nye grupper med sitt tilbud. Institusjonene må rekruttere fra hele befolkningen for å nå målet om å skape kunst- og kulturuttrykk av ypperste kvalitet som er tilgjengelig for alle. Kulturelt mangfold kan forstås som et inkluderende kulturliv som kommer til uttrykk gjennom et mangfold av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, seksuell orientering, etnisitet, nasjonalitet og alder. Det må rettes særlig oppmerksomhet mot å inkludere samfunnsgrupper som er underrepresenterte i kulturlivet, både som utøvere og kulturarbeidere og som brukere av kulturtilbud.»¹⁴

Den norske kirke støter på noen hindre ved ulike offentlige tilskuddsordninger og krav disse har knyttet til hvem som kan søke, f.eks.:

- Frivillighetsregisteret. Enkelte støtteordninger krever registrering i frivillighetsregisteret. Skillet mellom stat-kirke gjør det mulig å betrakte Den norske kirke som en aktivitet organisert utenfor det offentlige. Dette kompliseres imidlertid ved at kirken har en særstilling som trossamfunn i Grunnloven som Norges folkekirke. Regjeringen nedsatte i 2019 en arbeidsgruppe som skulle se på videreutvikling av frivillighetsregisteret. I deres rapport står det bl.a. det bør vurderes om registreringsrett for Den norske kirke i registeret bør vurderes nærmere når

¹⁴ Kap. 1.1 Bakgrunn.

lovteksten for frivillighetsloven gjennomgås¹⁵. Saken omtales ikke videre i denne høringen, heller ikke konsekvenser for moms-kompensasjon. Kirkerådet har ikke konkludert i denne saken.

- Strømstøtte. Kirken er glad for at det ble etablert en ordning for strømstøtte i advents- og julehøytiden. Menigheter som har frittstående menighetshus kan innen 15. februar 2023 søke om strømstøtte for oktober, november og desember 2022. Store deler av kirkens frivillige kunst- og kulturarbeid skjer imidlertid i kirkerommet (konserter, øvelser og andre tiltak)¹⁶. Kostnader til oppvarming knyttet til disse aktivitetene i kirkerommet er høye, men faller utenfor denne støtteordningen. Her kunne det være mulig å beregne støtte ut fra f.eks. antall konserter, korøvelser, orgelundervisning og andre faste tiltak som bruker kirkerommet som øvings- og fremførelsesrom.
- Tros- og livssynsorganisasjoner. Den norske kirke registrerer en tendens til at kommuner og fylker utelukker tros- og livssynssamfunn fra enkelte stønadsordninger innen kultur. Denne utfordringen møter også våre samarbeidsorganisasjoner innen barne- og ungdomsarbeidet og andre tros- og livssynsorganisasjoner. Kirken opplever dette som urimelig all den tid det var et premiss ved tildeling av Den norske kirkes kulturrådgiverstillinger i 2009-2010. Premiss for tildelingen var at kirken måtte benytte eksisterende tilskuddsordninger innen kunst- og kulturfeltet¹⁷ til sine produksjoner.

Her er noen eksempler på kommuner og fylker hvor tros- og livssynssamfunn ikke kan søke på kulturmidler:

Kommuner

- Asker, innen hodetilskudd til barn og unge mellom 0-19 år: «Ordningen gjelder ikke velforeninger, FAU'er, tros- og livssynssamfunn, politiske organisasjoner og frivillighetssentraler. Ordningen gjelder ikke foreningenes fylkes- og regionsledd.» [Hodetilskudd for barn og unge mellom 0-19 år | Asker kommune](#)
- Færder, kunst- og kulturformål kategori 1 og/eller 2 gir ikke tilskudd til: «Religiøse organisasjoner der forkynnende aktivitet er deres primærformål». [retningslinjer-for-kommunalt-tilskudd-til-frivillighet-og-kulturformal-revidert-2022.pdf \(faerder.kommune.no\)](#)
- Gjøvik, tilskudd eller underskuddsgaranti til kulturarrangement går ikke til «arrangement med religiøst, politisk eller livssynsrettet formål, eller til feiring av nasjonale eller religiøse høytidsdager». [Tilskudd til kulturarrangement - Gjøvik kommune \(gjovik.kommune.no\)](#)
- Vefsn, drifts- og aktivitetstilskudd til kulturorganisasjoner: «Tilskudd gis som hovedregel ikke til politiske, livssyns- og interesseorganisasjoner.» [Tilskuddsordninger i Vefsn kommune - Vefsn Kommune](#)

Fylker

¹⁵ Rapporten finnes her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/videreutvikling-av-frivillighetsregisteret/id2914460/>

¹⁶ Jf. Kulturalliansens kartlegging av øvings- og fremføringslokaler i 25 kommuner i 2022. Rapporten viser at 36,4 % av korene øver i kirkene og kun 12,4 % i menighetshus eid av Den norske kirke.

¹⁷ Jf. St.prp. nr. 1 Kultur- og kirke departementet side 65: «[...] midlene skal ikke være en ny produksjons- eller tilskuddsordning, men tilføre kirken kompetanse og kapasitet til å gjøre bruk av eksisterende ordninger innenfor kunst- og kulturfeltet.»

- Innlandet, tilskudd til kulturtiltak for barn og unge har avgrensningen: «Det gis kun støtte til livssynsnøytrale prosjekter.» [Tilskudd til kulturaktivitet for barn og ungdom - Innlandet fylkeskommune](#)
- Møre, har generelle vilkår for sine kulturtilskudd og gir ikke tilskudd til: «**Trussamfunn og anna religiøs verksemd.** Med det meiner vi alle trus- og livssynssamfunn, anna religiøs aktivitet og organisasjonar med ein religiøs formålsparagraf.
Merk: Unntaket er religiøse, frivillige organisasjonar. Dei kan søke om prosjekttilskot til aktivitet der formålet med aktiviteten ikkje er forkynning, men tiltak for barn og unge. Eksempel på det kan vere friluftstiltak.» [Vilkår for kulturtilskot \(mrfylke.no\)](#)

Den norske kirke er bekymret for at denne tendensen utvikler seg. Det vil gi tros- og livssynssamfunn færre tilskuddsordninger å søke på innen kunst- og kultur ved opprettelse av regionalt kulturfond. Samme tendens registreres også hos private tilskuddsgivere som for eksempel fond, legater og stiftelser.

4b) Hva hindrer og fremmer frivillig engasjement, og hva kan gjøres for å forenkle og samordne ordninger?

Den norske kirke vil peke på følgende hindre for kulturfrivillighet og mulige tiltak for å redusere dem:

- Lav søknadskompetanse kombinert med en opplevelse av «krevende» søknadsskjemaer gjør at noen lar være å søke. Økt og målrettet markedsføring av opplæringsvideoen som ligger i Tilskuddsportalen. <https://www.tilskuddsportalen.no/tutorial>
- Kunnskap om stønadsordninger, rask saksbehandling, treffsikre stønadsordninger og lett tilgang på informasjon fremmer utvikling av tiltak og søknadsskriving.
- Liten forståelse i kirken (kanskje også andre steder?) for å bruke arbeidstid på å skrive søknader, jobbe med publikumsutvikling, programmering og co-produksjoner. Her må vi som kirke også endre holdninger hos kirkemusikere, menighetenes daglige ledere, fellesrådenes kirkeverger og andre med ansvar for kirkens kunst- og kulturproduksjoner. Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet¹⁸ er Den norske kirkes nye tiltak for å utvikle kirkens oppgave som samfunnsaktør i lokalmiljøet.
- At pottene som det gis tilskudd til står i forhold til behovet (stort etterslep f.eks. på oppgraderte og tilrettelagt lokaler; særlig i kirkene fordi store deler av bygningsmassen er gammel).

4c) Hvordan kan offentlige myndigheter få til et godt samarbeid og samspill med frivillige organisasjoner?

Den norske kirke ønsker at offentlige myndigheter legger til rette for følgende tiltak for å oppnå et godt samarbeid og samspill med frivillige organisasjoner:

- Sørge for at informasjon og invitasjon til ulike innspillsmøter, høringer og lignende når ut til alle aktører.
- Lytte til faktisk erfaring på feltet og innrette virkemidler deretter i tråd med kulturpolitiske strategier.

4d) Hvordan kan virkemiddel og tiltak på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå innrettes for å bli enda bedre?

Den norske kirke mener at følgende innretninger på virkemiddel og tiltak bør iverksettes for å kunne bli enda bedre:

¹⁸ Mer om planen her: <https://ressursbanken.kirken.no/nb-NO/digitalisering/kirka-var/>

- Nasjonale, regionale og lokale kulturmidler må forvaltes med like krav til for eksempel respekt for Likestillings- og diskrimineringsloven, mangfold, tilrettelegging og miljøhensyn.
- Legge til rette for lik behandling og mulighet for kunst og kultur for alle i hele landet ved å ta i bruk Tilskuddsportalen for regionalt kulturfond. Regionalt kulturfond bør ha felles mal og frister for søknadene. Dette sikrer likebehandling, gir mulighet for forskning på utviklingen av feltet og kulturpolitisk styring av midlene. All informasjon finnes på ett sted, lett å oppdatere og premissene er like.
- Styrke forpliktelse på kulturloven:
 - Kulturloven har ikke blitt fulgt opp av alle kommuner og fylker
 - Ulikt hvor mye kommunene bruker pr. innbygger på kultur
 - Ulikt om man har kulturutvalg og hvordan kultur administreres og koordineres lokalt og regionalt
 - Kultur blir ofte en salderingspost satt opp imot barn/unge, eldre, helse o.a. samfunnsnødvendig tiltak

Dette er godt dokumentert hos Norsk kulturforum, jf. rap. *Kommunal kultursektor 2022: Organisering, prioritering og planlegging* gjort av Telemarkforskning på vegne av bl.a. Norsk kulturforum. TF Rapport nr. 707 2022.
- Enkelt søker- og saksbehandlingsverktøy
- Samlet oversikt over tilskuddsordninger

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
Avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep 0030 OSLO